

Lauku atbalsta dienesta (LAD) paziņojumi

Investīcijas zvejas ostās un zivju izkraušanas vietās
LAD izsludina atklāta konkursa projektu iesniegumu pieņemšanu Savienības Eiropas Zivsaimniecības fonda (EZF) un Rīcības programmas pasākumam „Investīcijas zvejas ostās un zivju izkraušanas vietās” saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 371 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu zivsaimniecības attīstībai atklātu projektu iesniegumu konkursu veidā pasākumam „Investīcijas zvejas ostās un zivju izkraušanas vietās””.

Trešās kārtas projektu iesniegumu pieņemšana notiks **no 2012. gada 6. decembra līdz 2013. gada 15. janvārim**. Pieejamais publiskais finansējums ir Ls 1 166 226.

Kārtā iesniegto projektu īstenošanas beigu datums ir viens gads no LAD lēmuma par projekta apstiprināšanu stāšanās spēkā, ja tiek veiktas investīcijas ražošanas pamatlīdzekļu iegādei, un divi gadi no LAD lēmuma par projekta apstiprināšanu stāšanās spēkā, ja tiek veikta būvniecība vai rekonstrukcija.

Projektu iesniegumi jāiesniedz LAD reģionālajās lauksaimniecības pārvaldēs vai LAD Centrālajā aparātā Klientu apkalpošanas daļā Rīgā, Republikas laukumā 2, 3. stāvā, 308. kabinetā (tāl. 67027693, 67027235).

Zvejas aktivitāšu pilnīga pārtraukšana

LAD izsludina atklāta konkursa projektu iesniegumu pieņemšanu EZF un Rīcības programmas pasākumam „Zvejas aktivitāšu pilnīga pārtraukšana” saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 323 „Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība zivsaimniecības attīstībai pasākumam „Zvejas aktivitāšu pilnīga pārtraukšana””.

Septītās kārtas projektu iesniegumu pieņemšana notiks **no 2012. gada 21. decembra līdz 2013. gada 21. janvārim**. Pieejamais publiskais finansējums ir Ls 817 102, ņemot vērā šādu zvejas kuģu skaita un bruto tilpības atlikumu:

Nr.p.k.	Zvejas flotes segments	Kopējā kuģu bruto tilpība, GT	Kuģu skaits
1.	Traleri > 24 m	296	1
2.	Tiklu zvejas kuģi > 24 m	262,8	2

Kārtā iesniegto projektu īstenošanas beigu datums ir viena gada laikā no LAD lēmuma par projekta iesnieguma apstiprināšanu stāšanās spēkā.

Projektu iesniegumi jāiesniedz LAD reģionālajās lauksaimniecības pārvaldēs vai LAD Centrālajā aparātā Klientu apkalpošanas daļā Rīgā, Republikas laukumā 2, 3. stāvā, 308. kabinetā (tāl. 67027693, 67027235).

Zvejas un akvakultūras produktu apstrāde

LAD izsludina atklāta konkursa projektu iesniegumu pieņemšanu EZF un Rīcības programmas pasākumam „Zvejas un akvakultūras produktu apstrāde” MK noteikumiem Nr. 241 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu zivsaimniecības attīstībai atklātu projektu iesniegumu konkursu veidā pasākumam „Zvejas un akvakultūras produktu apstrāde””.

Sestās kārtas projektu iesniegumu pieņemšana notiks **no 2012. gada 6. decembra līdz 2013. gada 15. janvārim**. Pieejamais publiskais finansējums ir Ls 8 641 478.

Kārtā iesniegto projektu īstenošanas beigu datums ir viens gads no LAD lēmuma par projekta apstiprināšanu stāšanās spēkā, ja tiek veiktas investīcijas ražošanas pamatlīdzekļu iegādei, un divi gadi no LAD lēmuma par projekta apstiprināšanu stāšanās spēkā, ja tiek veikta būvniecība vai rekonstrukcija.

Projektu iesniegumi jāiesniedz LAD Centrālajā aparātā Klientu apkalpošanas daļā Rīgā, Republikas laukumā 2, 3. stāvā, 308. kabinetā (tāl. 67027693, 67027235).

👉 Pieteikšanās visos pasākumos notiek saskaņā arī ar MK noteikumiem Nr. 783 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu lauku un zivsaimniecības attīstībai”. Projekta iesnieguma veidlapas un metodiskie norādījumi to aizpildīšanai ir atrodamas LAD mājaslapā www.lad.gov.lv sadaļā *ES atbalsts/ Eiropas Zivsaimniecības fonda pasākumi*.

Sagatavots LLKC Lauku attīstības nodaļā pēc LAD sludinājumiem

Atbalsts zvejas un akvakultūras produktu apstrādei

Šobrīd atvērta projektu iesniegumu pieņemšanas kārtā pasākumā „Atbalsts zvejas un akvakultūras produktu apstrādei”, līdz ar to šajā izdevuma „Zivju Lapa” numurā sniedzam sīkāku informāciju par pasākuma nosacījumiem.

Kārtību, kādā iesniedzami projektu iesniegumi šajā pasākumā, nosaka MK noteikumi Nr. 241 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu zivsaimniecības attīstībai atklātu projektu iesniegumu konkursu veidā pasākumam „Zvejas un

akvakultūras produktu apstrāde". Pasākuma **mērķis** ir palielināt zvejas un akvakultūras produktu pievienoto vērtību, paaugstināt darba drošību un darba ražīgumu, samazināt negatīvu ietekmi uz vidi, nodrošināt produktu kvalitāti, tai skaitā samazināt kaitīgas vielas zivju produktos, kā arī ražot jaunus produktus un izmantot zivju apstrādes blakusproduktus un atkritumus.

Ko nozīmē zvejas un akvakultūras produktu apstrāde?

Zvejas un akvakultūras produktu apstrāde ir visi apstrādes posmi, sākot no izkraušanas līdz galaprodukta stadijai (piemēram, pirmapstrāde, atvēsināšana, saldēšana, konservēšana, kūpināšana, vītināšana, termiskā apstrāde, marinēšana un sāļšana).

Zvejas un akvakultūras produktu atkritumi ir zvejas un akvakultūras produktu iekšējie orgāni, galvas, spuras, asinis, ādas, zvīņas, asakas, pārtikā neizmantojamie zvejas un akvakultūras produkti, kā arī citi zvejas un akvakultūras produktu ražošanas pārpalikumi un atliekas.

Kur var īstenot projektus?

Pasākumu īsteno visā Latvijas teritorijā.

Kas var saņemt atbalstu šajā pasākumā?

Atbalsta pretendents ir:

- Pārtikas un veterinārā dienestā (PVD) atzīts zivju apstrādes uzņēmums;
- PVD atzīts dzīvnieku izcelsmes pārtikā neizmantojamo blakusproduktu aprites uzņēmums, kas nodarbojas ar zivju blakusproduktu vai atkritumu pārstrādi;
- PVD reģistrēta fiziska vai juridiska persona, kas mājas apstākļos ražo zvejas produktus;
- esošs komersants, kurš veido jaunu zivju apstrādes uzņēmumu vai zvejas un akvakultūras produktu pārtikā neizmantojamo blakusproduktu aprites uzņēmumu;
- jaundibināts komersants, kurš veido jaunu zivju apstrādes uzņēmumu vai zvejas un akvakultūras produktu pārtikā neizmantojamo blakusproduktu aprites uzņēmumu, kuram pirmais pārskata vai taksācijas gads vēl nav noslēdzies.

Kādas aktivitātes pasākuma ietvaros atbalsta?

Pasākuma ietvaros atbalsta investīcijas apstrādes uzņēmumu ražošanas būvju jaunbūvē, esošo būvju rekonstrukcijā (ieskaitot nepieciešamo būvmateriālu iegādi), kā arī jaunu iekārtu, tehnikas un aprīkojuma iegādi un uzstādīšanu, kas nodrošina ražošanas procesus vai ražošanas blakusproduktu un atliekvielu izmantošanu.

Ko neuzskata par pamatlīdzekļu aizvietošanu?

Lai saņemtu publisko finansējumu, atbalsts pretendents nedrīkst aizvietot pamatlīdzekļus. Par pamatlīdzekļu aizvietošana neuzskata:

- jaunbūvi un rekonstrukciju;

- gadījumus, kad projektā iegādātās iekārtas vai tehnikas ražošanas jauda ir vismaz par 25% lielāka par tās iekārtas ražošanas jaudu, kas atrodas uzņēmumā un kuru paredzēts aizstāt;
- gadījumus, kad projektā iegādātā iekārta vai tehnika tiek iegādāta papildus esošām iekārtām;
- gadījumus, kad projektā iegādātā iekārta vai tehnika būtiski maina ražošanas vai tehnoloģiju raksturu.

Kāda ir atbalsta intensitāte?

Publiskā finansējuma apjomu nosaka, ņemot vērā uzņēmuma lielumu:

- sīkajiem (mikro), mazajiem un vidējiem uzņēmumiem – 60% apmērā no projekta attiecināmajām izmaksām. Publiskā finansējuma apmērs vispārējām izmaksām, kas tieši saistītas ar projekta sagatavošanu vai īstenošanu, minētajiem uzņēmumiem ir 40%;
- pārējiem uzņēmumiem – 30% apmērā no projekta attiecināmajām izmaksām.

Atbalstu nepiešķir uzņēmumiem, kuros strādā vairāk nekā 750 darbinieku un neto apgrozījums pārsniedz Ls 140 560 800.

☞ Pēc projekta īstenošanas atbalsta pretendents LAD iesniedz PVD izziņu par projekta atbilstību minimālajām higiēnas prasībām. Ja atbalsta pretendents ir jaundibināts komersants, tas maksājumu saņem pēc pilnīgas projekta īstenošanas un zivju apstrādes vai dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu pārstrādes atzīšanas procedūras veikšanas, ko apliecina pretendenta iekļaušana PVD uzraudzībai pakļauto uzņēmumu reģistrā.

Kādi ir projektu atlases kritēriji?

Projekta iesniegumus sarindos pēc projektu atlases kritērijiem (MK noteikumu 2. pielikums) – vairāk punktu var iegūt projekti, kurus īsteno mikro- vai mazie uzņēmumi, kā arī tie uzņēmumi, kuru darbība zvejas un akvakultūras produktu apstrādē ir trīs gadi un vairāk. Punktus saņems arī tie projekti, kur paredzēts iegādāties iekārtas un tehniku notekūdeņu un dūmgāzu attīrīšanai, ūdens recirkulācijas nodrošināšanai, iekārtas kaitīgu vielu samazināšanai zivju produktos, iekārtas un tehnoloģijas blakusproduktu un atkritumu pārstrādei, kā arī energoiekārtas ražošanas procesa un uzņēmuma darbības nodrošināšanai. Ja paredzēta būvniecība, punktus saņems tie projekti, kuri kopā ar projekta iesniegumu iesniegs arī akceptētu būvprojektu. Ja par atbilstību projektu atlases kritērijiem saņemts vienāds punktu skaits, priekšrocības saņem publisko finansējumu ir atbalsta pretendents, kurš pēdējā noslēgtā gadā pirms projekta iesnieguma iesniegšanas veicis lielākas valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas par vienu strādājošo.

Sagatavots LLKC Lauku attīstības nodaļā
pēc minētajiem MK noteikumiem

Kādi ir projekta sagatavošanas nosacījumi, ekonomiskā dzīvotspēja un noteiktās maksimālās attiecināmās izmaksas?

Atbalsta pretendents	Projekta sagatavošanas nosacījumi un ekonomiskā dzīvotspēja			Vienam atbalsta pretendentam noteiktā maksimālā attiecināmo izmaksu summa
	Projektiem, kuru attiecināmo izmaksu summa ir līdz Ls 70 000	Projektiem, kuru attiecināmo izmaksu summa ir Ls 70 000-200 000	Projektiem, kuru attiecināmo izmaksu summa pārsniedz Ls 200 000	
PVD atzīts zivju apstrādes uzņēmums	Projekta iesniegumam pievieno vienkārtotu biznesa plānu. Tajā iekļauj naudas plūsmas pārskatu projekta iesnieguma iesniegšanas gadā, turpmākajos gados līdz projekta īstenošanas beigām un gadā pēc projekta īstenošanas (sadalījumā pa gadiem). Ekonomiskās dzīvotspējas rādītājs ir pozitīva naudas plūsmas projekta iesnieguma iesniegšanas gadā, turpmākajos gados līdz projekta īstenošanas beigām un gadā pēc projekta īstenošanas.	Projekta iesniegumam pievieno: <ul style="list-style-type: none"> • standartizētu biznesa plānu, kurā iekļauta MK noteikumu Nr. 241 10. punktā minētā informācija; • pierādījumu apkopojumu par uzņēmuma ekonomisko dzīvotspēju pēdējā noslēgtā gadā pirms projekta iesnieguma iesniegšanas (sniegtās ziņas atbilst vismaz diviem šādiem rādītājiem): <ol style="list-style-type: none"> 1. pašu kapitāls/aktīvu kopsumma $\geq 0,20$; 2. apgrozāmie līdzekļi/īstermiņa kreditori $\geq 1,00$ (no īstermiņa kreditoriem izslēdz īstermiņa nākamo periodu ieņēmumu sastāvā iekļauto valsts un ES finansiālo atbalstu); 3. tirā peļņa + nolietojums $\times 50\% \geq 0$; • pierādījumu apkopojumu par pretendenta ekonomisko dzīvotspēju gadā pēc projekta īstenošanas (atbilstība iepriekš 2. punktā minētajam rādītājam un vienam no 1. vai 3. punktā minētajiem rādītājiem) 	Projekta iesniegumam pievieno: <ul style="list-style-type: none"> • biznesa plānu, kurā iekļauta MK noteikumu Nr. 241 10. punktā minētā informācija; • pierādījumu apkopojumu par uzņēmuma ekonomisko dzīvotspēju pēdējā noslēgtā gadā pirms projekta iesnieguma iesniegšanas (sniegtās ziņas atbilst vismaz diviem šādiem rādītājiem): <ol style="list-style-type: none"> 1. pašu kapitāls/aktīvu kopsumma $\geq 0,20$; 2. apgrozāmie līdzekļi/īstermiņa kreditori $\geq 1,00$ (no īstermiņa kreditoriem izslēdz īstermiņa nākamo periodu ieņēmumu sastāvā iekļauto valsts un ES finansiālo atbalstu); 3. tirā peļņa + nolietojums $\times 50\% \geq 0$; • pierādījumu apkopojumu par atbalsta pretendenta ekonomisko dzīvotspēju gadā pēc projekta īstenošanas (atbilstība iepriekš 2. punktā minētajam rādītājam un vienam no 1. vai 3. punktā minētajiem rādītājiem) 	2007.–2013. gada plānošanas periodā vienam atbalsta pretendentam attiecināmo izmaksu summa pasākuma ietvaros nepārsniedz 3 miljonus latu. Turklāt attiecināmo izmaksu summa viena projekta ietvaros nepārsniedz: <ul style="list-style-type: none"> • Ls 400 000 – atbalsta pretendentam, kas atbilst sīkā (mikro) uzņēmuma statusam; • Ls 1 000 000 – atbalsta pretendentam, kas atbilst mazā uzņēmuma statusam Attiecināmo izmaksu summa pasākuma ietvaros 2007.–2013. gada plānošanas periodā nepārsniedz Ls 400 000
PVD reģistrēta fiziska vai juridiska persona, kas mājās apstākļos ražo zvejas produktus	Naudas plūsmas pārskatā naudas atlikums katra gadā beigās ir pozitīvs, kā arī naudas plūsmā pierāda iespēju projektu īstenot un saņemt mērķi	Neattiecas	Neattiecas	Kā jaunizveidots uzņēmums projektu var īstenot vienu reizi, un attiecināmo izmaksu summa pasākuma ietvaros nepārsniedz Ls 200 000
Esošs komersants, kurš veido jaunu zivju apstrādes uzņēmumu vai zvejas un akvakultūras produktu pārtikā neizmantojamo blakusproduktu aprites uzņēmumu	Neattiecas	Neattiecas	Neattiecas	Kā jaunizveidots uzņēmums projektu var īstenot vienu reizi, un attiecināmo izmaksu summa pasākuma ietvaros nepārsniedz Ls 200 000
Jaundibināts komersants, kurš veido jaunu zivju apstrādes uzņēmumu vai zvejas un akvakultūras produktu pārtikā neizmantojamo blakusproduktu aprites uzņēmumu, kuram pirmais pārskata vai taksācijas gads vēl nav noslēdzies	Projekta iesniegumam pievieno biznesa plānu, kurā iekļauta MK noteikumu Nr. 241 11. punktā minētā informācija. Ekonomiskās dzīvotspējas rādītājs ir pozitīva naudas plūsmas projekta iesnieguma iesniegšanas gadā, turpmākajos gados līdz projekta īstenošanas beigām, gadā pēc projekta īstenošanas un divos turpmākajos gados	Projekta iesniegumam pievieno: <ul style="list-style-type: none"> • pierādījumu apkopojumu par uzņēmuma ekonomisko dzīvotspēju pēdējā noslēgtā gadā pirms projekta iesnieguma iesniegšanas (sniegtās ziņas atbilst vismaz diviem šādiem rādītājiem): <ol style="list-style-type: none"> 1. pašu kapitāls/aktīvu kopsumma $\geq 0,20$; 2. apgrozāmie līdzekļi/īstermiņa kreditori $\geq 1,00$ (no īstermiņa kreditoriem izslēdz īstermiņa nākamo periodu ieņēmumu sastāvā iekļauto valsts un ES finansiālo atbalstu); 3. tirā peļņa + nolietojums $\times 50\% \geq 0$; • pierādījumu apkopojumu par pretendenta ekonomisko dzīvotspēju gadā pēc projekta īstenošanas (atbilstība iepriekš 2. punktā minētajam rādītājam un vienam no 1. vai 3. punktā minētajiem rādītājiem) 	Projekta iesniegumam pievieno: <ul style="list-style-type: none"> • biznesa plānu, kurā iekļauta MK noteikumu Nr. 241 10. punktā minētā informācija; • pierādījumu apkopojumu par uzņēmuma ekonomisko dzīvotspēju pēdējā noslēgtā gadā pirms projekta iesnieguma iesniegšanas (sniegtās ziņas atbilst vismaz diviem šādiem rādītājiem): <ol style="list-style-type: none"> 1. pašu kapitāls/aktīvu kopsumma $\geq 0,20$; 2. apgrozāmie līdzekļi/īstermiņa kreditori $\geq 1,00$ (no īstermiņa kreditoriem izslēdz īstermiņa nākamo periodu ieņēmumu sastāvā iekļauto valsts un ES finansiālo atbalstu); 3. tirā peļņa + nolietojums $\times 50\% \geq 0$; • pierādījumu apkopojumu par atbalsta pretendenta ekonomisko dzīvotspēju gadā pēc projekta īstenošanas (atbilstība iepriekš 2. punktā minētajam rādītājam un vienam no 1. vai 3. punktā minētajiem rādītājiem) 	2007.–2013. gada plānošanas periodā vienam atbalsta pretendentam attiecināmo izmaksu summa pasākuma ietvaros nepārsniedz 3 miljonus latu. Turklāt attiecināmo izmaksu summa viena projekta ietvaros nepārsniedz: <ul style="list-style-type: none"> • Ls 400 000 – atbalsta pretendentam, kas atbilst sīkā (mikro) uzņēmuma statusam; • Ls 1 000 000 – atbalsta pretendentam, kas atbilst mazā uzņēmuma statusam Attiecināmo izmaksu summa pasākuma ietvaros 2007.–2013. gada plānošanas periodā nepārsniedz Ls 400 000

Oskara zvejnieku sēta Bērzciemā

Iesaistot mūsu (Tukuma) piekrastes zvejniekus Zivsaimniecības sadarbības tīkla (ZST) pasākumā „Piekrastes teritoriju ekonomiskās aktivitātes veicināšanas programma”, iepazīnāties ar Ivetu un Oskaru Celkartiem, īstiem savas valsts patriotiem un cilvēkiem, kuri mīl Bērzciemu.

Gan Oskara, gan Ivetas dzimtas saknes cēlušās zvejniekciemā. Oskars ir no Bērzciema, bet Iveta – no Engures un kopš 6 gadu vecuma dzīvo Bērzciemā. Ģimenē aug divas meitas – Annemarija un Emīlija. Annemarija mācās 1. klasē, bet Emīlijai ir 6 gadi un viņa dodas uz bērnudārzu. Iveta savulaik beigusi

Oskars Celkarts ar meitām Emīliju un Annemariju

Amatniecības vidusskolu, apguvusi tautastērpu darināšanu, bet tagad sirdslieta ir zīda apgleznošana, dažādu piespraužu un aksesuāru darināšana. Šobrīd Iveta studē Latvijas Universitātē EVF beidzamajā kursā. Oskars ir zvejnieks jau vismaz trešajā paaudzē, skaitot pēc Pirmā pasaules kara. Bērzciems ir īsts zvejniekciems. Jūras tuvums un laika apstākļiem pakārtotā dzīve, ir apstākļu kopums, kas izveidojuši vidi Oskaram, lai viņš paliktu dzimtajā pusē un izmantotu to, kas ir dots. Iveta savukārt izdomāja, ka vecajā zvejnieku mājā var iekārtot naktsmītnes atpūtniekiem, kuri vēlas baudīt klusumu un mieru jūras tuvumā. Jūras piekraste Bērzciemā esot diezgan aizaugusi, tādēļ tas varbūt ir mīnuss šai apkārtnē, bet, tā kā šeit nav tik daudz cilvēku kā citviet pludmalēs, atpūtnieki var baudīt mieru un klusumu pie jūras. Iveta stāsta, ka atpūtnieku mājiņu centušies restaurēt, saglabājot visu senlaicīgo – gan mēbeles, gan iekārtojumu.

2005. gadā, kad tika mainīti normatīvie akti, lai iegūtu papildu zvejas limitu uz zvejas rīkiem, Oskars Celkarts reģistrējās kā individuālais komersants (IK „Oskars Celkarts”). Pirmajos gados netika domāts par paplašināšanos, bet piekrastes zvejas licence bija nepieciešama, lai nozvejotās zivis varētu kūpināt, un tirgot mājās. Tāpēc 2006. gadā Pārtikas un veterinārajā dienestā tika saņemta mājražotāju reģistrācijas

Iveta Celkarte atpūtniekiem piedāvātajā istabiņā

apliecība. Zivis zvejoja un piedāvāja pirkt tūristiem un garāmbraucējiem tikai vasaras sezonā, ziemā tika strādāts algots darbs. 2010. gadā IK „Oskars Celkarts” pieņēma lēmumu turpmāko divu gadu laikā izveidot ražošanas telpas ar aukstumkameru produkcijas glabāšanai, atbilstoši higiēniskajām prasībām un tehnoloģiskā procesa nodrošināšanai. Arī kūpināto zivju produktu sortiments tika pamazām paplašināts ar dažādiem zivju kulinārijas produktiem, lai uzņēmums varētu turpmāk attīstīties un piedāvāt produkciju vietējam tirgum. Visi ražotie produkti tiek gatavoti pēc senām, vietējām receptēm, nepievienojot nekādus konservantus. Pieprasītākais produkts ir brētliņas „Bērzciema gaumē” – uz oglēm ceptas brētliņas etiķa marinādē. Uz oglēm ceptas brētliņas tomātu mērcē ir Ivetas pašas izdomāta recepte. Vēl ir jauna recepte – „Latvijas anšovi” (ķilavas citrona, etiķa mērcē). Tiek gatavotas arī ķilavas garšvielu sāļījumā un citi produkti. IK „Oskars Celkarts” piedāvā arī kūpinātas zivis – butes, lučus, reņģes, brekšus, salakas, vimbas, asarus, nedaudz – arī zušus. Šeit iecienīts produkts ir

Gatavā produkcija

kaltētas butes, kas tiek gatavotas pēc ļoti senas receptes. Zvejniekiem kaltētās butes gatavoja laikos, kad vēl nebija ledusskapju – rudenī, un tās ēda visu ziemu, jo kaltēto bušu glabāšanas laiks ir 3–4 mēneši. Kādreiz no kaltētajām butēm vārīja zupu vai arī tās uzlika vienkārši virsū karstiem vāritiem kartupeļiem, lai kļūtu mīkstākas. Savukārt tagad kaltētās butes ir laba uzkoda pie alus, sevišķi vasarā.

Zivju kūpināšanu Oskars ir iemācījies jau 12 gadu vecumā, kad viņam to ierādījusi Ome. Viņš arī strādājis Bērziema zivju cehā pēc 9. klases beigšanas, pirmo gadu – pie zivju vērsšanas, bet vēlāk vairākus gadus – pie zivju kūpināšanas. Oskars pastāstīja, kā atšķiras kūpināto zivju garšas īpašības atkarībā no kūpināšanas veida, garšīgākas tās ir, kūpinot pēc senajām metodēm. Tāpēc uzņēmums arī netiecas pēc Eiropas Standarta, bet gatavo produkciju pēc sentēvu metodēm. Arī ar zvejošanu Oskars ir saistīts jau kopš 12 gadu vecuma, kad sācis iet jūrā tēvam līdzī zvejot. Desmit gadu nostrādāti Mērsragā uz traļa par traļmeistaru jeb kā tagad to dēvē, – par nozvejas meistaruru, zvejojot reņģes. Kopš 2005. gada, kad Oskars pierēģistrējās kā individuālais komersants, Oskars dodas jūrā ar savu laivu un zvejas rīkiem, kamēr vien laika apstākļi ļauj, nav zvejas liegumu, vai jūra nav aizsalusi. Pavasarī, no 15. aprīļa līdz 15. maijam, ir liegums visām zivīm, izņemot reņģes un brētliņas. Pēc 15. maija tiek zvejotas dažādas zivis (vimbās, asari, siģas, reņģes, salakas), bet pirmās butes parasti tiek nozvejotas pirms Jāņiem. Tā kā ar paša nozvejotām zivīm bieži vien nepietiek, tiek veidota sadarbība ar citiem (Kolkas, Ventspils, Engures) zvejniekiem.

Oskars pie kūpinātavas

Ivetas un Oskara nākotnes mērķis ir labiekārtot un pilnveidot esošo zvejnieku sētu, kas būtu pieejama tūristiem un kurā ne tikai kūpinātu zivis un gatavotu dažādu zivju produkciju paralēli tam, ka Oskars dodas jūrā, bet arī varētu izmitināt viesus senā zvejnieku namiņā, uzņemt tūristus, demonstrēt kūpināšanas procesu, organizēt zivju degustācijas, vienlaicīgi saglabājot zvejnieku gadsimtiem ilgi izveidotās tradīcijas un dzīvesveidu.

Kaut nelielu daļu savu mērķu IK „Oskars Celkarts” varēs īstenot, iegūstot pirmo vietu un naudas balvu konkursā ZST pasākumā „Piekrastes teritoriju ekonomiskās aktivitātes veicināšanas programma”. Savukārt es novēlu, lai Ivetai un Oskaram pietiek spēka un neatlaidības savu ideju un mērķu sasniegšanā!

Sarma Rotberga,
LLKC Tukuma novada lauku attīstības konsultante

Vietējās rīcības grupas „Jūrkante” mērķis – iesaistīt iedzīvotājus ilgtspējīgas un līdzsvaroti attīstītas vides veidošanā

Biedrības „Jūrkante”, kas dibināta 2008. gadā, darbības mērķi ir veicināt Ainažu, Salacgrīvas, Liepupes, Pāles, Viļķenes un Skultes pašvaldību teritoriju ilgtspējīgu un līdzsvarotu attīstību, kā arī sekmēt pilsoniskās sabiedrības veidošanos pašvaldību teritorijās, ietverot formālu un neformālu vietējo attīstības grupu rašanos, aktīvu sadarbību un attīstību.

Partnerības – attīstības plānošanai un realizācijai

Partnerības, kurās iesaistījušās pašvaldības, uzņēmumi un nevalstiskās organizācijas, ir veiksmīgs un mūsdienīgs risinājums attīstības jautājumu plānošanā un realizācijā. Aktīvie iedzīvotāji un dažāda līmeņa nozaru organizācijas tiek iesaistītas kopīgā procesā, lai spriestu par dzīves kvalitātes paaugstināšanas jautājumiem, risinātu sociālās problēmas, veicinātu jaunu darba vietu izveidi laukos, rūpētos par sakoptu sadzīves vidi un palielinātu piedāvāto pakalpojumu klāstu

lauku teritorijās.

Partnerībām nepieciešams saskatīt jaunas pieejas, iespējas, apvienot esošos un potenciālos resursus, lai rastu risinājumu lauku teritoriju attīstībai, dažāda finansējuma piesaistei lauku attīstības veicināšanai. Biedrībā ir iestājušies un sekmīgi līdzdarbojas vairāk nekā piecpadsmit dažādu uzņēmumu, biedrību, un pašvaldību pārstāvji, un iedzīvotāju aktivitāte ir manāmi augusi.

Tūjā jau kūpina, drīz to darīs arī citviet piekrastē

Oktobrī Tūjā, atpūtas laukumā, Krimalniemi atklāja jauno zivju kūpinātavu. Tā tapusi projektā „Tūja kūpina”. Biedrība „Tūjaskrasts” to īstenojusi, lai sniegtu jaunu pakalpojumu tūristiem un vietējiem iedzīvotājiem. Tagad viņiem ir iespēja atpūtas laukumā pašiem kūpināt zivis. Kūpinātavas izmantošana ir bez maksas, bet zivis un malka jāgādā pašiem. Malku iespējams nopirkt arī atpūtas laukumā, bet zivis var noņemt jūrā,

iegādāties tirgū vai pie vietējiem zvejniekiem. Nereti nelielus lomos zvejniekiem nav izdevīgi kūpināt pašiem, tādēļ viņi labprāt tos pārdod. Cilvēkiem, kam patīk aktīvā atpūta, zivju kūpināšana jūras krastā noteikti būs interesants piedzīvojums. Tūristu aktivitātes te sāksies jaunajā atpūtas sezonā, bet vietējie iedzīvotāji kūpinātavu var izmantot jau tagad.

Projektā padomāts arī par vietu, kur mieloties ar zivīm. Kūpinātava atrodas nojumē ar terasi, pie kuras uzstādīti desmit jauni galdi ar soliēm. Nojume izmantojama gan saulē, gan lietū un vējā, jo atbilstoši laikapstākļiem būvi var aizslēgt vai atvērt. Biedrības „Tūjaskrasts” pārstāvis Andris Strods atzīstas, ka kūpinātavas ideja aizgūta no biedrības „Ainaži”, kas līdzīgu projektu īstenojusi netālu no piemiņas zīmes „Baltā saule”. Tiesa, Krimalniekos kūpinātava nav identiska. Tur tā ir jūras krastā, kur kūpināšanu ietekmē vēji. No tiem var izvairīties, izmantojot slēgus.

A. Strods skaidro, ka atšķirībā no tradicionālajām kūpinātavām ir palielināts attālums no kurtuves līdz pirmajam plauktam, jo aukstajā kūpināšanā dūmiem vajadzīgs garāks ceļš, lai tie atdzistu un neizsutinātu zivis. Būvniecības darbus veica Ogres uzņēmums „MD Būvnieks”. Uzklāstīti tuvāku un tālāku zivju kūpināšanā pieredzējušu cilvēku ieteikumi, kā noturēt temperatūru, kā absorbēt mitrumu, panākt ugunsdrošību u.c. „Tūjaskrasta” valdes pārstāvis Ingus Konstants uzteic vietējo padomdevēju Aivaru Kviesi. Atklāšanā kūpināšanu kā pareizu novērtēja vietējais zvejnieks Ernests Felkers.

I. Konstants atzīstas, ka pirms atklāšanas kūpinātava jau pāris reizi izmēģināta, lai „piešautu roku” amatā un telpā būtu tīkams dūmu aromāts. Pirmā zivju partija gan nokļuvusi atkritumu konteinerā. Lai tā neatgādītos citiem, kā arī domājot par ugunsdrošību, zivju kūpināšanu, vienmēr uzraudzīs kāds cilvēks. Lai izmantotu kūpinātavu, interesentiem jāsaazinās ar atpūtas laukuma saimniekiem.

Projekta īstenošanai – Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalsts

Ar projektu „Tūjaskrasts” piedalījās biedrības „Jūrkante” rīkotajā konkursā un ieguva Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalstu. Projekta kopējās izmaksas ir 13 204,20 latu, 11% no šīs summas ir biedrības „Tūjaskrasts” līdzfinansējums.

Atklāšanā, nobaudojot lieliskās tikko kūpinātās reņģes, biedrības „Jūrkante” koordinatore Dzintra Eizenberga izteicās, ka viņu priecē projekta aktivitātes Tūjā: „Raudātāju, ka viņiem nekā nav, sabiedrībā ir gana, bet šis atkal ir labs piemērs, ka jāsaņem, jādara, un viss būs. Ainažos šādu projektu īstenoja jau iepriekšējā kārtā, līdzīgi būs vēl Ķurmragā un Kuivižos. Tas nozīmē, ka dūmi un svaigi kūpinātu zivju smarža virsoties visā Salacgrīvas novada piekrastē”.

Tikko kūpinātās siltās reņģes grasās nobaudīt biedrības „Jūrkante” koordinatore Dzintra Eizenberga un biedrības „Tūjaskrasts” pārstāvji Ingus Konstants un Andris Strods, starp viņiem ir Salacgrīvas novada tūrisma informācijas centra vadītājs Juris Zālītis un Ingus dēlens Daniels.

Sagatavoja:
Aijas SEDLIŅAS teksts un foto
un
Biedrības „Jūrkante”
administratīvā vadītāja Dzintra Eizenberga
un
Zivsaimniecības Sadarbības tīkla
projektu vadītāja Zanda Dimanta-Svilpe

Iznākusi gadagrāmata „Latvijas Zivsaimniecība 2012”

Ar Eiropas Zivsaimniecības fonda un Zemkopības ministrijas atbalstu Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts „BIOR” ir izdevis Latvijas zivsaimniecības gadagrāmata „Latvijas Zivsaimniecība 2012”. Šis ir gadagrāmatas izdošanas 16. gads, un tā jau tradicionāli ir kļuvusi par ceļvedi zivsaimniecības nozares aktuālajos jautājumos. Grāmatas tirāža – 1000 eksemplāru – tiks izplatīta bez maksas zivsaimniecības nozares iestādēm, dienestiem, sabiedriskajām organizācijām un uzņēmumiem –

zvejas, zivju produktu apstrādes, zivkopības privātajām kompānijām utt., kā arī bibliotēkām (informācija: prese@bior.gov.lv). Gadagrāmatu elektroniskā formātā var skatīt BIOR mājaslapā <http://www.bior.gov.lv/left-menu/aktualitates/aktualitates/gadagramata>). Ar autora un izdevēja laipnu atļauju pārpublicējam Zemkopības ministrijas Zivsaimniecības departamenta direktora, gadagrāmatas galvenā redaktora Normunda Riekstiņa šīs grāmatas ievadrakstu.

Cienītie gadagrāmatas lasītāji!

Mums atkal ir iespēja iepazīties ar jaunām „vēsmām” un aktuālām tēmām zivsaimniecības nozarē. Šis ir Londonas Olimpiādes gads, un Latvijas sportisti centās un darīja visu, kas bija to spēkos, lai konkurētu ar daudz lielāko, tehniski un materiāli labāk nodrošināto valstu sportistiem. Šķiet, ka arī mūsu uzņēmējiem zivsaimniecībā vienmēr ir jāuztur laba forma un jātrenē savas spējas konkurēt ar tuvāko Baltijas jūras piekrastes valstu, kā arī citu Eiropas valstu zvejniekiem, zivju apstrādātājiem un zivju audzētājiem.

Tāpēc būtu labi katru gadu sasniegt kādu jaunu personisko rekordu – vai nu pielietojot jaunas tehnoloģijas un radot jaunus produktu veidus, vai attīstot plašāku noieta tirgu un gūstot lielāku patērētāju ievēribu. Tikai tā var virzīties uz priekšu un panākt kārotās uzvaras šajās nozarēs „spēlēs”. Citādi noturēties pareizajā ritmā nebūtu iespējams un visbiežāk nāktos „noiet no distances”. Tomēr, neskatoties uz atsevišķu uzņēmēju darbības apturēšanu, pēdējo gadu laikā to vietā ir stājušies atkal jauni. Tas, bez šaubām, priecē visus, kuriem rūp nozares nākotne. Tāpat zivsaimniecībā vērojama zināma kooperācija, darbības apvienošana un koncentrācija. Ja tas palīdz sekmīgāk cīkstēties ar konkurentiem, tad šāds izvēlētais ceļš noteikti ir pareizs. Ir jāseko laikam, citu valstu uzņēmēju sniegumam un tirgus situācijas izmaiņām, lai vienmēr būtu gatavi startēt ar visu labāko, ko mēs spējam izdomāt un radīt šeit – Latvijā.

Skaidrs, ka mēs to varam, jo zivsaimniecībā mums ir bagātas tradīcijas un uzņēmīgi cilvēki. Nozarei ir pieejams arī Eiropas Zivsaimniecības fonda un valsts līdzfinansējuma atbalsts. Šāda atbalsta pieejamība, bez šaubām, stimulē uzņēmēju aktivitāti un vēlmi investēt jaunus projektos katrā no zivsaimniecības sektoriem. Īpaši tas vērojams zivju audzēšanā un apstrādē, kā arī kopīgu interešu projektu īstenošanā zvejniecībā, lai nozvejotajām zivīm nodrošinātu augstāku kvalitāti un pievienoto vērtību.

Arī šī grāmata nākusi klajā ar Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalstu, un tā noteikti ļaus nozares cilvēkiem

un plašākai sabiedrībai rast ieskatu zivsaimniecības nozares dinamiskajā attīstībā, lai saprastu, kur un kā pareizāk virzīties tālāk. Ir svarīgi, lai uzņēmēju investīciju nauda, kā arī piesaistītie fonda publiskie līdzekļi tiktu ieguldīti lietderīgi un ilglaicīgi. Rezultātā ieguvēja būtu arī valsts, jo tiktu stiprināta tās ekonomiskā izaugsme. Lai gūtu labākas sekmes nozares darbībā, tās uzņēmējiem ir svarīga iespējami plašāka informācija par norisēm un procesiem, kas notiek zivsaimniecībā. Šim mērķim kalpo arī mūsu gadagrāmata, ko jūs turat savās rokās.

Grāmatā atkal varēsiet lasīt tradicionālos rakstus par zivju resursu stāvokli Baltijas jūrā, Rīgas jūras līci un turpmākajām zvejas iespēju prognozēm šajos ūdeņos. Skaidrs, ka zvejniekiem nākotnes zvejas perspektīvas ir vitāli svarīgas. Nozares pārvaldes un kontroles sadaļā ir iekļauti apskati par zivju ieguves kontroli jūrā un iekšējos ūdeņos, kā arī nedaudz skarti jūras zvejas kontroles nākotnes plāni. Kā visus iepriekšējos gadus, arī šoreiz būs iespēja iepazīties ar informāciju par Zivju fonda ieguldījumu Latvijas zivju resursu pavairošanā, izpētē un aizsardzībā, kas ticis veikts 2011. gada laikā. Vēl gribētu atzīmēt šo gadagrāmatu sērijā regulāri publicēto un nozares uzņēmēju pozitīvi vērtēto rakstu par jaunākajām tendencēm zivju produktu tirdzniecībā. Zivsaimniecība Latvijā ir izteikti uz eksportu tendēta nozare, tāpēc tirgus aspekti uzņēmējiem, īpaši zivju apstrādātājiem, ir ļoti nozīmīgi. Šajā sakarā ir svarīgi zināt arī to, kādi jaunumi tiek plānoti Eiropas Savienības zvejas un akvakultūras produktu tirgus kopīgās organizācijas jomā. Jāatceras, ka esam pavisam netālu no 2013. gada, kad tiks uzsākta jaunās Kopējās zivsaimniecības politikas ieviešana, kurā atsevišķa sadaļa ir veltīta Eiropas zivju produktu tirgus kopīgās sistēmas darbībai.

Atgriežoties pie rakstiem, kas grāmatā sniedz dažādu zivju sugu krājumu novērtējumu, var atzīmēt, ka īpaša uzmanība šoreiz veltīta divām zvejniecībā nozīmīgām zivīm – Rīgas jūras līča reņģei un mencai, kā arī nēģiem. Rakstā par mencu varēsīm labāk izprast savstarpējās attiecības un sakarības, kas veidojas starp Baltijas jūras plēsīgo zivi – mencu un tās galveno barības objektu – brētliņu. Nēģu izmantošana Latvijā īpašu delikatesu gatavošanai mums ir tik tuva un tradicionāla, ka grāmatā ir pat divi raksti par šo dzīvnieku sugu. Vienā iepazīsimies ar šī zvejas objekta resursu stāvokli, to izmantošanu un nākotnes ieguves perspektīvām, bet otrā – ar nēģu mākslīgās atražošanas ilglaicīgo pieredzi.

Savukārt Baltijas jūras lašiem, tāpat kā savulaik mencai, drīzumā tiks pieņemts Eiropas Savienības līmeņa lašu krājumu pārvaldības plāns. Gadagrāmatā tiek dots ieskats šī plāna galvenajos elementos un aprakstīta Latvijas nostāja saistībā ar atsevišķiem Eiropas Savienības regulā iekļautiem diskutabliem jautājumiem. Piemēram, par aizliegumu turpmāk izlaist lašus tādās upēs kā Daugava, kur lašu dabiskais nārsts vairs nenotiek. Tas samazinātu mākslīgi audzēto lašu skaitu Baltijas jūrā, bet vienlaikus kristos arī kopējie

zvejā un makšķerēšanā izmantojamie lašu resursi. Pēc Latvijas domām, šāda rīcība nemaz nav saprātīga, jo ar to tikai vēl vairāk palielināto zvejas slodze uz savvaļas lašu populācijām. Pareizai un zinātniski pamatotai lašu mākslīgai pavairošanai nevajadzētu atstāt kaitīgu ģenētisko ietekmi uz šīs sugas savvaļas zivīm. Vēl par lašiem varam lasīt arī sadaļā, kas aptver zivju produkcijas ražošanu un tirgu, kurā tiek salīdzināti savvaļas un audzētavu lašu uzturvērtības un nekaitīguma dati. Skaidrs, ka zivis ir neaizstājams olbaltumvielu un vērtīgo taukskābju avots, bet diemžēl ar tām saistīti arī zināmi riska momenti, ko izraisa vidi piesārņojošo vielu uzkrāšanās vecāka gadagājuma zivīs.

Tomēr uzskatu, ka vienmēr ir veselīgāk zivis ēst, nekā neēst. Lietojot pārtikā zivis, ieguvumu noteikti vajadzētu būt vairāk, nekā izvairoties no šī ļoti derīgā produkta veida. Īpaši tad, ja zivsaimniecības nozares cilvēki zivju produktu ražošanā iegulda rūpīgu darbu un pielieto jaunas videi un patērētājiem draudzīgas tehnoloģijas. Ieguvēji šajā gadījumā ir gan patērētāji, gan arī paši ražotāji, jo, īstenojot Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalstītos projektus zivju apstrādē, sākotnējam izejvielu produktam tiek pievienota būtiska papildu vērtība. Par šādiem pozitīviem piemēriem, tajā skaitā biedrībās iesaistītu vairāku uzņēmēju kopīgu interešu projektiem, varat iepazīties šīs grāmatas lappusēs.

Eiropas Savienībā nākotnē lielas cerības zivsaimniecības nozarē tiek saistītas ar akvakultūras virziena attīstību. Liela vērtība tam veltīta arī jaunajā Kopējā zivsaimniecības politikā un nākamajā Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondā. Lai izvērtētu akvakultūras vietu un integrācijas iespējas ilgtspējīgā reģionālā attīstībā Baltijas jūras reģionā, vairākas Baltijas jūras piekrastes valstis, tajā skaitā Latvija, ir iesaistījušās kopīga projekta AQAFIMA īstenošanā. Šajā grāmatā dots neliels ieskaits projekta aktivitātēs.

Ar katru gadu Latvijā pieaug interese par storu audzēšanas attīstīšanu un paplašināšanu. Zivis vai nu tiek audzētas un piedāvātas tieši pārtikas tirgum, vai arī izmantotas vēl augstvērtīgāka produkta – kaviāra ieguvei. Nav brīnums, ka šai zivju sugai audzētāji velta lielu uzmanību, jo pārdošanas cena tai ir pietiekoši pievilcīga. Tāpēc arī grāmatas zivkopības sadaļa ir pareizā vieta, lai aprakstītu storu audzēšanu Latvijā, kurai no tās pirmsākumiem jau ir izveidojusies zināma vēsture.

Vienlīdz svarīgs zivsaimniecības nozares virziens ir saldūdens zivju resursu pareiza izmantošana un pārvaldība. Lielākajos Latvijas ezeros šie resursi spēj veiksmīgi nodrošināt zivju zvejas un atpūtas (makšķerēšanas) interešu līdzaspastāvēšanu. Tāds piemērs šodien ir Burtnieku ezers. Lai uzņemtos lielāku atbildību par šī ezera apsaimniekošanu, Burtnieku novada dome ir gājusi vēl soli uz priekšu. Sadarbībā ar Zemkopības ministriju publiskā ūdenstilpe – Burtnieku ezers tagad ir nodots novada valdījumā. Šis ir pirmais šāda veida gadījums Latvijā, tāpēc ļoti ceru, ka šī ierosme dos pozitīvus augļus, īstenojot ilgtspējīgus ezera attīstības plānus un projektus. Galvenais, lai netiktu zaudēta saikne ar Burtnieku ezera lietpratīgu zivsaimniecisko izmantošanu.

Par to, lai ūdeņu resursu izmantošanā tiktu ņemtas vērā makšķernieku intereses, cenšas rūpēties dažādas šo vaļasprieku pārstāvošās biedrības. Ne pārāk sen tika izveidota vēl viena jauna makšķernieku biedrība „Makšķernieku organizāciju sadarbības padome”, kuras viens no svarīgākajiem mērķiem bija apvienot dažādo biedrību viedokļus un intereses zem viena jumta. Tas ļautu gan pašiem makšķerniekiem, gan arī valsts institūcijām vienkāršāk un vieglāk izprast makšķernieku intereses un vajadzības. Vai tas izdosies, to rādīs laiks, bet šajā grāmatā piedāvājam nelielu minētās biedrības „vizītkarti”.

Gadagrāmatā saglabāta arī vēstures lappušu sadaļa. Lai virzītos uz priekšu, ir jāzina, no kurienes mēs nākam. Šoreiz varam lasīt par Karlu Bēru un viņa nopelniem zivju pētījumu veikšanā Latvijā 19. gadsimta vidū.

Tie, kas raduši grāmatu izmantot kā uzziņu, datu un faktu materiālu, arī nebūs vīlušies, jo grāmatā ir saglabātas un turpina savu dzīvi statistikas un informācijas lapas. Tajās zivsaimniecība parādās sausos skaitļos un procentos, bet svarīgai tautsaimniecības nozarei, uz kuras veiksmīgu attīstību mēs visi ceram, tas ir pat ļoti piemēroti. Galvenais, lai skaitļi pa gadiem mainītos pareizā virzienā un saskaņā ar Nacionālajā attīstības plānā paredzēto mērķi valstī tiktu nodrošināts ekonomiskais izrāviens.

Es patiešām ticu, ka zivsaimniecības nozare un tajā strādājošie cilvēki to spēj, bet jūs... ?

Lai mums Latvijā viss izdodas!

Ar pateicību gadagrāmatas autoriem,
grāmatas radošās grupas vārdā,
Normunds Riekstiņš

ZIVJU LAPA TAVĀ E-PASTĀ

Piedāvājam iespēju saņemt informatīvo izdevumus "Lauku Lapa" un "Zivju Lapa" Jūsu e-pasta kastītē! Lai pieteiktos izdevuma elektroniskai saņemšanai, sūtiet pieteikumu uz e-pastu: lauku.lapa@llkc.lv.

Pieteikumā jānorāda:

Vārds, Uzvārds; Iestādes nosaukums, kuru pārstāvat; E-pasta adrese, uz kuru vēlaties saņemt izdevumu.

SAGATAVOTS

SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs"

Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag.,
Ozolnieku nov., LV-3018
tālr.: 63050220

PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBĀ

